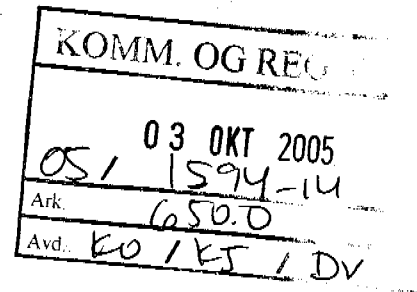

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.:
05/1594-2 DV

Vår ref.:
2005/02543/5/TV E: 024 &13

Dato:
30/09/2005

Høringsuttalelse fra Sarpsborg Kommune - NOU 2005:6 Samspill og tillit - om staten og lokaldemokratiet

Kommunestyret i Sarpsborg vedtok i bystyret 22.09.05 vedlagte hørings uttalelse for NOU 2005:6.

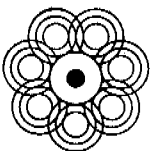
Vedlagt følger saksutskrift inneholdende Sarpsborg kommunes høringsuttalelser.

Med hilsen

Tore Vabø
Plan og økonomi

Vedlegg: Saksutskrift bystyresak 69/05, Høring – NOU 2005:6 Samspill og tillit - om staten og lokaldemokratiet.

Kopi til:

Saksbehandler: Tore Vabø, Plan og økonomi

Postadresse: Postboks 237, 1702 Sarpsborg
Besøksadresse: Sarpsborg rådhus, Glengsgt. 38, 1707 Sarpsborg
Tlf. sentralbord: 69 11 60 00 Telefaks: 69 15 00 13
Tlf. servicetorg: 69 10 80 00
E-post: postmottak@sarpsborg.com
Internett: www.sarpsborg.com

SARPSBORG KOMMUNE

VEDLEGG

05 / 1594-14

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak 200502543
Arkivnr.
Saksbehandler Tore Vabø

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Formannskapet	25.08.05	132/05
Bystyret	22.09.05	69/05

Høring - NOU 2005:6 Samspill og tillit, om staten og lokaldemokratiet

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling.

Sammendrag:

Lokaldemokratikommisjonen fikk i oppdrag å analysere og vurdere lokaldemokratiets vilkår og utforming 12. mars 2004. Kommisjonen redegjør for og drøfter hvilke konsekvenser utviklingen av forholdet mellom staten og kommunene har for et levende lokaldemokrati.

Lokaldemokratikommisjonen har lagt ett overordnet hensyn til grunn i sitt arbeid:

Å øke deltakelsen og engasjementet i lokalpolitikken.

Forutsetningen for å få dette til er at samspillet mellom nivåene er godt og at det lokale politiske spillerommet utvides og tydeliggjøres. Kommisjonen kommer med en rekke forslag og synspunkter som det ønskes tilbakemeldinger på i denne høringen.

Sarpsborg kommunes høringsuttalelse er konsentrert rundt forslag fra kommisjonen om:

- Mer samordning i den sentrale forvaltningen ved implementering av statlige politikk i kommunesektoren.
- Evaluerings- og utredningsprosjekt bla. hvordan den statlige samordningen ivaretas i etterkant av vedtak som har konsekvenser for kommunen.
- Endringer i fylkesmannens rolle (den regionale statsforvaltningen).
- Å øke forpliktelsene i konsultasjonsordningen mellom stat og kommune.
- Et informasjonsopplegg hvor det informeres om statens, kommunenes og fylkeskommunenes samfunnsrolle og hvilke forventninger innbyggerne kan ha til dem, samt større grad av kompetanse- og erfaringsutveksling mellom nivåene.
- At prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes
- At kommunene får friere beskatningsrett ved at maksimalreguleringen for kommunal inntektsskatt fjernes.
- At lokalforvaltningen mer aktivt trekkes inn i sentralforvaltningens EU-rettede arbeid.

Utredning:

Lokaldemokratikommisjonen ble oppnevnt og gitt mandat ved Kronprinsregentens resolusjon av 12. mars 2004. Kommisjonen avleverte sin første delutredning NOU 2005:6 Samspill og tillit – Om staten og lokaldemokratiet 18. april 2005. Lokaldemokratikommisjonen har fått i oppdrag å analysere og vurdere lokaldemokratiets vilkår og utforming. Kommisjonen skal redegjør for og drøfter hvilke konsekvenser utviklingen av forholdet mellom staten og kommunene har for et levende lokaldemokrati. En underliggende problemstilling er dette forholdets betydning for lokalpolitisk deltakelse og engasjement. Kommisjonen har lagt ett overordnet hensyn til grunn i sitt arbeid: Å øke deltakelsen og engasjementet i

lokalpolitikken. Forutsetningen for å få dette til er at samspillet mellom nivåene er godt og at det lokale politiske spillerommet utvides og tydeliggjøres.

Utredningen omhandler forholdet mellom staten og kommunene. Sentrale tema i utredningen er:

- Verdier knyttet til det kommunale selvstyret.
- Kommunenes handlingsrom og hva statlige rammebetingelser betyr for lokaldemokratiet.
- Statlig styring og virkemiddelbruk overfor kommunene og fylkeskommunene.
- Dialogen mellom staten og kommunene, deriblant spørsmål om utvikling av konsultasjonsordningen eller utforming av en avtaleordning mellom staten og kommunene.
- Fylkesmannens rolle i forholdet mellom staten og kommunene.
- Effekter av samordningsformer i staten når det gjelder statens forhold til kommunene.
- Grunnlovsfesting av det kommunale selvstyret.
- Spørsmålet om friere kommunal beskatningsrett.
- Internasjonale avtalers virkninger på lokaldemokratiet.

Rådmannen velger i saksframlegget i all hovedsak å gi høringsuttalelser på sentrale forslag og tilrådninger sett ut fra Sarpsborg kommunes ståsted.

Frist for å levere høringsuttalelse fra kommunen er satt til 1. november.

A) Forslag fra kommisjonen om samordning i den sentrale forvaltningen

Regjeringen og Stortinget må samordne styringen og ansvaret for kommunesektoren. Dette kan skje ved at:

- statsministerens kontor i større grad tar ansvar for overordnede områder som lokaldemokratiet og konsekvenser av statlig politikk for kommunene.
- det i større grad benyttes en praksis hvor saker med konsekvenser for kommunene som skal fremmes for regjeringen, fremmes i fellesskap mellom fagdepartement og Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).
- en lignende samordning kan skje i Stortinget ved at fagkomiteer som behandler saker med konsekvenser for kommunesektoren gjør dette i samarbeid med kommunalkomiteen.
- KRD bør få en tydeligere rolle med hensyn til hvordan statlige etater følger opp kommunerettede vedtak. Det bør etableres en ordning som sikrer at retningslinjene for kommunerettet styring blir fulgt i de ulike departement.
- det bør vurderes om det sentrale administrative ansvaret for fylkesmannen skal overføres fra Moderniseringsdepartementet til Kommunal- og regionaldepartementet.
- alt reform- og utviklingsarbeid i staten må konsekvenser for kommunesektoren og lokaldemokratiet være utredet. Utredningsinstruksen bør endres slik at det blir slått fast at kommunesektoren skal være med i konsekvensutredninger som har vesentlige økonomiske, politiske eller administrative konsekvenser for sektoren.

Rådmannens vurdering:

Den sentrale stat oppleves i dag som svært sektorisert og med lite dynamisk samspill departementene i mellom. En sterkere samordning bør kunne gi en bedre og mer effektiv kommunal sektor.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til at Regjeringen og Stortinget må samordne styringen og ansvaret for kommunesektoren og støtter samtlige av de tiltak som skisseres ovenfor.

B) Forslag fra kommisjonen om fylkesmannens rolle (den regionale statsforvaltningen)

Kommisjonen anbefaler at fylkesmannsembetets rolle i dagens forvaltningssystem bør gjennomgås og utredes nærmere, herunder hvordan rådgiver- og dialogfunksjonen skal utvikles og skilles fra kontrollfunksjonen på en god måte.

Kommisjonen støtter forslagene fra tilsyns-utvalget i NOU 2004:17 om:

- at omfanget av tilsyn med kommunesektoren reduseres
- at fylkesmannen skal gis et koordinerende ansvar for å føre tilsyn med kommunene

- at tilsyn skal utøves som lovlighetstilsyn
- at det vurderes om oppgavene til helsetilsynet i fylket overføres til fylkesmannen.

Rådmannens vurdering:

Sarpsborg kommune har i høringsuttalelsen til NOU 2004 :17 støttet forslagene om en mer effektiv tilsynstjeneste. En klargjøring av de ulike rollene i fylkesmannsembete bør foretas.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til at fylkesmannsembetets rolle gjennomgås og utredes nærmere.

C) Forslag fra kommisjonen om evaluerings- og utredningsprosjekter

- Kommisjonen foreslår et eget evaluerings- og utredningsprosjekt som redegjør for politisk og administrativ samordning på statlig nivå og som evaluerer virkningene av samordningen overfor kommunesektoren. Et sentralt aspekt vil være å få fram hvordan samordningen ivaretas i etterkant av vedtak som har konsekvenser for kommunesektoren.
- Kommisjonen vil foreslå at det settes i verk et arbeid hvor man utreder hvilke konsekvenser det har for samspillet mellom staten, kommunene og fylkeskommunene at staten organiserer sin regionale forvaltning etter ulike geografiske områder.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen er usikker på effekter av slike omfattende utredningsprosjekter, men finner ikke dyptveiende argumenter for å fraråde at disse gjennomføres.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at de to evalueringsprosjektene gjennomføres.

D) Forslag fra kommisjonen om konsultasjonsordningen

- Konsultasjonsordningen utvikles i retning av en mer forpliktende ordning.

Rådmannens vurdering:

Å få etablert en mer forpliktende konsultasjonsordning er en av Kommunenes Sentralforbunds viktigste saker. Rådmannen mener at dette vil kunne resultere i et mer realistisk og passende forhold mellom de oppgaver kommunene pålegges og de ressurser som tildeles.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune anbefaler sterkt at dagens konsultasjonsordning mellom stat og kommune gjøres mer forpliktende.

E) Forslag fra kommisjonen om informasjon og læring

Kommisjonen vil foreslå at det settes i gang et informasjonsopplegg hvor det informeres om statens, kommunenes og fylkeskommunenes samfunnsrolle og hvilke forventninger innbyggerne kan ha til dem. Kommisjonen vil ha større grad av kompetanse- og erfaringsutveksling mellom staten og kommunene. Et tiltak kan være en ordning for hospitering mellom staten og kommunesektoren.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til de to ovennevnte tiltak.

F) Forslag fra kommisjonen om det kommunale selvstyrets juridiske status

Kommisjonen mener at det er et minstekrav at prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes. Dette vil understreke likeverdet mellom stat og kommune, og tydeliggjøre at det kommunale selvstyre tilhører verdigrunnet for det norske styringssystemet.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen deler kommisjonens synspunkter.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til at prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes.

G) Forslag fra kommisjonen om og syn på en friere kommunal beskatningsrett

Kommisjonen anser friere lokal beskatningsrett for å være et grunnleggende trekk ved kommunalt selvstyre. Kommisjonen mener dette tilfører lokalpolitikken en dimensjon som kan bidra til økt deltakelse og engasjement.

Samtlige kommisjonsmedlemmer foreslår at kommunene får friere beskatningsrett ved at maksimalreguleringen for kommunal inntektsskatt fjernes.

Flere av medlemmene foreslår at en, før innføring av friere beskatningsrett, gjennomgår inntektssystemet med sikte på å klargjøre de fordelingspolitiske forutsetningene for og konsekvensene av en slik reform.

Samtlige kommisjonsmedlemmer – med unntak av medlemmet Brosvik mener at en friere kommunal beskatningsrett ikke må påvirke eller forrykke balansen i dagens inntektssystem. Velger en kommune å øke det kommunale skatteøre, skal de økte inntektene tilfalle kommunen.

Rådmannens vurdering:

Kommisjonen trekker her opp en viktig lokalpolitisk diskusjon. På den ene siden ville kommunene ved friere beskatningsrett få en mulighet til å tilby innbyggerne en bedre og mer omfangsrik tjenesteproduksjon tilpasset lokale behov og prioriteringer. På den annen side kan dette virke som en "sovepute" ved at sentrale myndigheter ved en slik ordning, peker på lokal beskatningsrett når tiltak skal finansieres. Dette må sees i sammenheng med det som fremkommer av punktene D og F.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune støtter en friere lokal beskatningsrett under forutsetning av at inntektssystemet gjennomgås med sikte på å klargjøre de fordelingspolitiske forutsetningene for og konsekvensene av en slik reform.

H) Forslag fra kommisjonen om internasjonale avtaler og lokaldemokrati

Lokaldemokratikommisjonen mener det er et behov for økt fokus på tiltak som kan bidra til bedre kommunikasjon og samarbeid mellom statlig og lokalt/regionalt nivå. Dette bør skje ved at lokalforvaltningen mer aktivt trekkes inn i sentralforvaltningens EU-rettede arbeid.

Konkret bør kommuner og fylker sikres deltakelse i relevante arbeids-/ekspertgrupper under EU-Kommisjonen

Lokaldemokratikommisjonen mener at det bør etableres en rådgivende lokal og regionalkomité i EFTA.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen anser dette som et positivt tiltak, men peker på at disse aktivitetene må den enkelte kommune selv velge om de vil involveres i og i hvilken form.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at lokalforvaltningen mer aktivt trekkes inn i sentralforvaltningens EU-rettede arbeid og støtter de tiltak som foreslås iverksatt ovenfor, under forutsetning av at eventuell deltagelse må skje å den enkelte kommunes premisser.

Økonomiske konsekvenser

Konkret om hvilke effekter de forslag som vurderes har på Sarpsborg kommunes økonomiske situasjon kan en ikke si noe om.

Miljømessige konsekvenser

Ingen.

Rådmannens innstilling:

Sarpsborg kommune har følgende kommentarer til høringen:

A) Forslag fra kommisjonen om samordning i den sentrale forvaltningen:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag om at Regjeringen og Stortinget må samordne styringen og ansvaret for kommunesektoren og støtter samtlige av de tiltak som foreslås.

B) Forslag fra kommisjonen om fylkesmannens rolle (den regionale statsforvaltningen):

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag om at fylkesmannsembetets rolle gjennomgås og utredes nærmere.

C) Forslag fra kommisjonen om evaluerings- og utredningsprosjekter:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at kommisjonens to forslag til evalueringsprosjekter gjennomføres. Det ene vedrørende politisk og administrativ samordning på statlig nivå og det andre evaluering av konsekvenser for samspillet mellom staten, kommunene og fylkeskommunene, ved at staten organiserer sin regionale forvaltning etter ulike geografiske områder.

D) Forslag fra kommisjonen om konsultasjonsordningen:

Sarpsborg kommune anbefaler sterkt at dagens konsultasjonsordning mellom stat og kommune gjøres mer forpliktende.

E) Forslag fra kommisjonen om informasjon og læring:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til kommisjonens forslag til tiltak for å bedre informasjon og læring vedrørende statens, kommunenes og fylkeskommunenes samfunnsrolle og hvilke forventninger innbyggerne kan ha til dem.

F) Forslag fra kommisjonen om det kommunale selvstyrets juridiske status:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag til at prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes.

G) Forslag fra kommisjonen om og syn på en friere kommunal beskatningsrett:

Sarpsborg kommune støtter kommisjonens forslag om en friere lokal beskatningsrett, under forutsetning av at inntektssystemet gjennomgås, med sikte på å klargjøre de fordelingspolitiske forutsetningene for og konsekvensene av en slik reform.

H) Forslag fra kommisjonen om internasjonale avtaler og lokaldemokrati:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at kommisjonens forslag om at lokalforvaltningen mer aktivt trekkes inn i sentralforvaltningens EU-rettede arbeid og støtter de tiltak som foreslås iverksatt, under forutsetning av at eventuell deltagelse skjer på den enkelte kommunes premisser.

Behandling i formannskapet 25.08.05**Votering:**

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling:

Sarpsborg kommune har følgende kommentarer til høringen:

A) Forslag fra kommisjonen om samordning i den sentrale forvaltningen:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag om at Regjeringen og Stortinget må samordne styringen og ansvaret for kommunesektoren og støtter samtlige av de tiltak som foreslås.

B) Forslag fra kommisjonen om fylkesmannens rolle (den regionale statsforvaltningen):

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag om at fylkesmannsembetets rolle gjennomgås og utredes nærmere.

C) Forslag fra kommisjonen om evaluerings- og utredningsprosjekter:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at kommisjonens to forslag til evalueringsprosjekter gjennomføres. Det ene vedrørende politisk og administrativ samordning på statlig nivå og det andre evaluering av konsekvenser for samspillet mellom staten, kommunene og fylkeskommunene, ved at staten organiserer sin regionale forvaltning etter ulike geografiske områder.

D) Forslag fra kommisjonen om konsultasjonsordningen:

Sarpsborg kommune anbefaler sterkt at dagens konsultasjonsordning mellom stat og kommune gjøres mer forpliktende.

E) Forslag fra kommisjonen om informasjon og læring:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til kommisjonens forslag til tiltak for å bedre informasjon og læring vedrørende statens, kommunenes og fylkeskommunenes samfunnsrolle og hvilke forventninger innbyggerne kan ha til dem.

F) Forslag fra kommisjonen om det kommunale selvstyrets juridiske status:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag til at prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes.

G) Forslag fra kommisjonen om og syn på en friere kommunal beskatningsrett:

Sarpsborg kommune støtter kommisjonens forslag om en friere lokal beskatningsrett, under forutsetning av at inntektssystemet gjennomgås, med sikte på å klargjøre de fordelingspolitiske forutsetningene for og konsekvensene av en slik reform.

H) Forslag fra kommisjonen om internasjonale avtaler og lokaldemokrati:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at kommisjonens forslag om at lokalforvaltningen mer aktivt trekkes inn i sentralforvaltningens EU-rettede arbeid og støtter de tiltak som foreslås iverksatt, under forutsetning av at eventuell deltagelse skjer på den enkelte kommunes premisser.

Behandling i bystyret 22.09.05

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Bystyrets vedtak:

Sarpsborg kommune har følgende kommentarer til høringen:

A) Forslag fra kommisjonen om samordning i den sentrale forvaltningen:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag om at Regjeringen og Stortinget må samordne styringen og ansvaret for kommunesektoren og støtter samtlige av de tiltak som foreslås.

B) Forslag fra kommisjonen om fylkesmannens rolle (den regionale statsforvaltningen):

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag om at fylkesmannsembetets rolle gjennomgås og utredes nærmere.

C) Forslag fra kommisjonen om evaluerings- og utredningsprosjekter:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at kommisjonens to forslag til evalueringsprosjekter gjennomføres. Det ene vedrørende politisk og administrativ samordning på statlig nivå og det andre evaluering av konsekvenser for samspillet mellom staten, kommunene og fylkeskommunene, ved at staten organiserer sin regionale forvaltning etter ulike geografiske områder.

D) Forslag fra kommisjonen om konsultasjonsordningen:

Sarpsborg kommune anbefaler sterkt at dagens konsultasjonsordning mellom stat og kommune gjøres mer forpliktende.

E) Forslag fra kommisjonen om informasjon og læring:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til kommisjonens forslag til tiltak for å bedre informasjon og læring vedrørende statens, kommunenes og fylkeskommunenes samfunnsrolle og hvilke forventninger innbyggerne kan ha til dem.

F) Forslag fra kommisjonen om det kommunale selvstyrets juridiske status:

Sarpsborg kommune stiller seg positiv til kommisjonens forslag til at prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes.

G) Forslag fra kommisjonen om og syn på en friere kommunal beskatningsrett:

Sarpsborg kommune støtter kommisjonens forslag om en friere lokal beskatningsrett, under forutsetning av at inntektssystemet gjennomgås, med sikte på å klargjøre de fordelingspolitiske forutsetningene for og konsekvensene av en slik reform.

H) Forslag fra kommisjonen om internasjonale avtaler og lokaldemokrati:

Sarpsborg kommune har ingen innvendinger til at kommisjonens forslag om at lokalforvaltningen mer aktivt trekkes inn i sentralforvaltningens EU-rettede arbeid og støtter de tiltak som foreslås iverksatt, under forutsetning av at eventuell deltagelse skjer på den enkelte kommunes premisser.

Rett utskrift:

Dato: 27. september 2005

Oddlaug Fredriksen
formannskapssekretær

Saken sendes saksbehandler for ekspedering / oppfølging.